

Allerede af de Par Hefter, der er udsendt, saavel som af den Oversigt over Værkets Indhold, der medfølger Subskriptionsindbydelsen, vil det kunne ses, at Systematiken i Værket er ret stærkt ændret. Men en Bedømmelse heraf saa vel som af de Afsnit, der særlig har økonomisk Interesse, vil det dog være rimeligt at opsætte til Bogen foreligger afsluttet. Det er da ogsaa kun Hensigten med disse Linier at henlede Nationaløkonomisk Tidsskrifts Læseres Opmærksomhed paa denne nye Udgave af Haandbogen.

E. C.

Protokoll vid det skandinaviska Handelsmötet i Stockholm.
September 1917. 153 Sider. K. L. Beckmans Boktryckeri. Stockholm 1917.

Som en pompøs Indledning til det praktisk-økonomisk skandinaviske Samarbejde, der mere og mere tager Form, fandt i Dagene 14.—15. September 1917 det interskandinaviske Handelsmøde Sted, om hvis Forhandlinger nærværende Skrift bærer Bud. De fire Hovedforhandlingsemner var: Samarbejdet mellem de skandinaviske Lande paa det handelspolitiske Omraade; Udvikling af den fælles skandinaviske Lovgivning paa Handelsrettens Omraade; Bør de skandinaviske Lande med Hensyn til Koncessionslovgivningen indrømme hverandre gensidige Fordele og Bør den skandinaviske Møntkonvention revideres. Det er jo navnlig det første og det sidste af disse Spørgsmaal, der er af umiddelbar økonomisk Interesse og det er da ogsaa med største Opmærksomhed, man læser Professor Heckschers, Professor Morgenstiernes og Folketingsmand Schovelins Udtalelser til det førstnævnte af disse fire Forhandlingsemner. Professor Heckscher er meget reserveret, meget nøgtern, er, som han ogsaa har udviklet i Svensk Tidsskrift, nærmest enig med Redaktør Thalbitzer i, at de skandinaviske Folk bør „staa Ryg mod Ryg“, men at der derudover neppe er stort at gøre, fordi selv alle 3 Lande tilsammen ikke giver

Allerede af de Par Hefter, der er udsendt, saavel som af den Oversigt over Værkets Indhold, der medfølger Subskriptionsindbydelsen, vil det kunne ses, at Systematiken i Værket er ret stærkt ændret. Men en Bedømmelse heraf saa vel som af de Afsnit, der særlig har økonomisk Interesse, vil det dog være rimeligt at opsætte til Bogen foreligger afsluttet. Det er da ogsaa kun Hensigten med disse Linier at henlede Nationaløkonomisk Tidsskrifts Læseres Opmærksomhed paa denne nye Udgave af Haandbogen.

E. C.

Protokoll vid det skandinaviska Handelsmötet i Stockholm.
September 1917. 153 Sider. K. L. Beckmans Boktryckeri. Stockholm 1917.

Som en pompøs Indledning til det praktisk-økonomisk skandinaviske Samarbejde, der mere og mere tager Form, fandt i Dagene 14.—15. September 1917 det interskandinaviske Handelsmøde Sted, om hvis Forhandlinger nærværende Skrift bærer Bud. De fire Hovedforhandlingsemner var: Samarbejdet mellem de skandinaviske Lande paa det handelspolitiske Omraade; Udvikling af den fælles skandinaviske Lovgivning paa Handelsrettens Omraade; Bør de skandinaviske Lande med Hensyn til Koncessionslovgivningen indrømme hverandre gensidige Fordele og Bør den skandinaviske Møntkonvention revideres. Det er jo navnlig det første og det sidste af disse Spørgsmaal, der er af umiddelbar økonomisk Interesse og det er da ogsaa med største Opmærksomhed, man læser Professor Heckschers, Professor Morgenstiernes og Folketingsmand Schovelins Udtalelser til det førstnævnte af disse fire Forhandlingsemner. Professor Heckscher er meget reserveret, meget nøgtern, er, som han ogsaa har udviklet i Svensk Tidsskrift, nærmest enig med Redaktør Thalbitzer i, at de skandinaviske Folk bør „staa Ryg mod Ryg“, men at der derudover neppe er stort at gøre, fordi selv alle 3 Lande tilsammen ikke giver

et tilstrækkelig stort Marked, navnlig ikke for den svenske Jern- og Træindustri „Kvalitetsproduktion“. Professor Morgenstjerne vil have Undersøgelser og Forhandlinger om Mulighederne for en Toldoverenskomst, men han er skeptisk som den maa være det, der igennem 30 Aar har været Talsmand for økonomisk Samarbejde i Norden. Overfor disse to Bidrag til Forhandlingerne staar Folketingsmand Schovelins Foredrag som Iutter Forhaabningsfuldhed; Hr. Schovelin kalder paa den „Daad og Dristighed“, der skal til for nu at skabe den nordiske Toldunion, han tror paa Mulighederne heraf og giver os et Billede, der, som han selv siger, er malet med Kraftens og Fortrøstningsfuldhedens Skarlagensrødt og Haabets Lysegrønt. I hvor høj Grad man end maa tro, at de tre Herrer repræsenterer deres Landes Syn paa disse Forhold, saa kan man dog ikke frigøre sig for, at deres personlige Særegenheder, deres Gemyt, har præget de faldne Udtalelser, vel navnlig for en saa aandfuld Taler som Schovelin, paa hvis Tunge Holberg- og Oehlenschläger-Citater, franske Sprichwörter og Ibsenske Rimbreve, økonomiske Betragtninger og J. P. Jacobsenske Vers alle falder lige let. I det hele er denne Forhandling ligesom ført i et højere Luftlag, lidt længere borte fra Dagliglivets Besværligheder end Forhandlingen om den skandinaviske Møntunion. Her var Problemet lige inde paa Livet af de tre Deltagere, Dr. Ræstad, Bankdirektør Clausen og Professor Cassel. Nationaløkonomisk Tidsskrifts Læsere har saavel her i Tidsskriftet som andetsteds i Løbet af det sidste Aar set Disagio-Spørgsmaalet drøftet saa tit og saa indgaaende, at der ikke er Grund til igen at komme nærmere ind derpaa. Men de nævnte tre Herrers Udtalelser danner tilsammen en værdifuld Belysning af den hele Sag, Professor Cassel har andetsteds haft Lejlighed til at fremsætte og præcisere sin Mening, derimod er det danske Syn paa Spørgsmaalet sjældent fremsat saa klart og saa udtømmende, som Bankdirektør Clausen her har gjort det. Hans Udtalelser i denne Sag vil blive læst, naar Spørgs-

maalets Aktualitet forhaabentlig for længst er forbi. Nationalbankens Direktion kunde da ogsaa paa Efteraarsgeneralforsamlingen i 1917 i sine Bemærkninger om Disagion dels henholde sig til Bankens Beretning, dels til denne Redegørelse fra Grosserer-Societetets Formand.

E. C.

Produktionsstatistik 1916. Stat. Medd. IV, 55, III. Udgivet af Det statistiske Departement. Kjøbenhavn 1918.

Medens den aarlige Statistik over den industrielle Produktion her i Landet indtil nu kun har omfattet de „statskontrollerede Produktioner“ (Spiritus og Gær, Øl, Sukker, Margarine og Cigaretter), og der for de øvrige Produktioner kun har foreligget Oplysninger indsamlet ved de almindelige Industritællinger i 1899, 1906 og 1914, paabegynder Det statistiske Departement med det her foreliggende Hefte en aarlig Statistik over Produktionen i en Række af vore vigtigste Industrigræne. Det fremhæves, at Statistiken over Industriens Produktion hører til „som et naturligt Led i den almindelige statistiske Fremstilling af Landets økonomiske Forhold i hvert enkelt Aar, i hvilken bl. a. Høststatistiken, Handels- og Skibsfartstatistiken m. v. indgaar. Endvidere har det sin Betydning herigennem at kunne følge den fortsatte Udvikling Aar for Aar i hvert enkelt større Industrifag, hvilket i særlig Grad har gjort sig gældende i den senere Tid og aabenbart vil komme til at gøre sig gældende i de Aar, der kommer.“

Medens Hefkets Tabelafdeling giver detaljerede Oplysninger for 1916 for hver enkelt af de behandlede Industrier, gives der i de indledende Bemærkninger en Sammenstilling af Hovedresultaterne for 1916 og 1913. Saa længe Handelsstatistiken for først nævnte Aar ikke er offentliggjort, savnes naturligvis faste Holdepunkter for Vurderingen af de Forskydninger, der har fundet Sted i mange af de anførte Tal. Men det har dog i og for sig sin In-